

Crna Gora
Uprava za vode

Adresa: Bulevar Revolucije br. 24,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 224 593
fax: +382 20 224 594
www.upravazavode.gov.me

INFORMACIJA

o izvođenju hitnih interventnih radova u svrhu regulacije vodotoka i zaštite od poplava

Podgorica, mart 2025. godine

I. Uvodne napomene

Najveći broj površinskih vodotoka u Crnoj Gori su bujičnog karaktera. Rijeke izvire na velikoj nadmorskoj visini i sa sobom nose velike količine rječnih nanosa koji se talože u ravničarskim tokovima.

Izražene klimatske promjene u nekoliko posljednjih godina donose velike količine padavina u kratkom vremenskom periodu, što dovodi do drastičnog i naglog porasta vodostaja, koje neuređeno korito sa velikim količinama rječnog nanosa ne može da propusti, pa su u priobalju česte poplave. Bujični karakter crnogorskih vodotoka ima za posljedicu veliku produkciju rječnog nanosa kao i eroziono djelovanje u slivovima vodotoka. Prirodna produkcija najčešće prevazilazi transportnu sposobnost vodenih tokova, usljed čega dolazi do neujednačenog taloženja i pojave zasipanja korita. Imajući u vidu da taloženje velikih količina materijala utiče na protočnost rijeka, povoljno je vršiti njegovo zahvatanje do nivoa produkcije vučenog nanosa na vodotocima, odnosno na lokalitetima na kojima se vađenjem materijala doprinosi očuvanju ili poboljšanju vodnog režima, u obimu kojim se ne narušava vodni režim, stabilnost obala i prirodna ravnoteža vodnih i priobalnih ekosistema, kako to propisuje Zakon o vodama.

II. Hitni Interventni radovi u svrhu regulacije vodotoka i zaštite od poplava

Uprava za vode u prethodnom periodu, u skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore, broj: 07-319/23-3453/2 od 20.07.2023. godine, sprovela je hitne interventne radove zbog obezbjeđenja protočnosti vodotoka i zaštite od poplava. Sve aktivnosti su realizovane uz stručni nadzor nad izvođenjem predmetnih radova, aktivno učestvujući sa opštinskim i inspekcijским organima, kao i lokalnim stanovništvom kako bi se osiguralo bezbjedno okruženje, kao i izazovi na terenu bili riješeni kroz konstruktivan zajednički nastup, a sve u cilju zaštite od poplava, održavanju vodnih objekata i uređenje vodotoka. U konačnom, hitni interventni radovi su realizovani u skladu sa navedenim zaključkom i isti su dali pozitivne rezultate. Međutim, dugoročno gledano uočeni su i određeni nedostaci, i to: uključivanje velikog broja izvođača radova i lokacija na kojima se odlagao izvađeni materijal kao i komplikovano praćenje aktivnosti na terenu i vođenje evidencije o deponovanim količinama izvađenog materijala.

U vezi sa prethodnim, Uprava za vode je izradila i Katastar eksploatacije rječnih nanosa za korita rijeka Tara, Lim, Grnčar i Ibar u opštinama Kolašin, Mojkovac, Bijelo Polje, Berane, Andrijevica, Gusinje, Plav i Rožaje, koji je prepoznao na terenu lokacije na kojima nagomilani rječni materijal negativno utiče na pojavu poplava. Katastar u budućem periodu može dati dobre smjernice u dijelu nataloženog rječnog materijala koji se mora čistiti zbog protočnosti i zaštite od štetnog dejstva voda.

Takođe, u ovoj godini potrebno je nastaviti sa hitnim interventnim radovima, imajući u vidu posljedice koje mogu nastupiti zbog neodržavanja vodotoka, a sve u cilju zaštite od štetnog djelovanja voda. Posebno je, zbog neadekvatnog održavanja i korišćenja rječnih korita ugroženo priobalje vodotoka sa bujičnim hidrološkim režimom. Ovakvom stanju doprinosi i neodgovoran odnos pojedinaca, a često i šire zajednice, prema objektima koji su u funkciji zaštite od poplava (u rječnim koritima i na inundacijama grade se neadekvatni objekti, nasipi služe kao pozajmišta

materijala, rječna korita su deponije otpada). Zbog toga su još uvijek direktne i indirektne štete od poplava izuzetno velike i ponekad prevazilaze ukupan godišnji prihod administrativne jedinice na kojoj su se javile.

Radove na održavanju vodotoka treba tretirati kao hitne intervencije. Ukoliko se hidrološka slika značajnije promijeni i vodostaj naraste do nivoa koji pokriva veći dio sprudova, radove je potrebno odložiti do smanjenja vodostaja koje se može desiti u toku zime zbog niskih temperatura ili nakon prolječnih velikih voda.

Izvođenje radova potrebno je da prati stručni nadzorni organ koji bi činio predstavnik nadležnog organa uprave i predstavnik opštine, koji će izvođaču radova davati naloge za prilagođavanje radova postojećim terenskim uslovima.

Prije izvođenja radova kada se odredi lokacija za hitnu intervenciju potrebno je izvršiti geodetsko snimanje terena na dionici koja će se regulisati i geodetsko obilježavanje parcela. Nakon izvođenja interventnih i sanacionih radova potrebno je obaviti geodetsko snimanje oblikovanog rječnog korita na naznačenom potezu.

Sredstva za realizaciju navedenih radova obezbijediće Uprava za vode kroz Programom korišćenja sredstava za poslove upravljanja vodama za 2025. godinu, namijenjena za uređenje vodotoka i zaštitu od štetnog dejstva voda. Obaveze prema korisnicima Programa mogu se izvršavati po dinamici utvrđenoj budžetskim planom potrošnje, koji odobrava organ državne uprave nadležan za poslove Budžeta, a u skladu sa izvršenim radovima.

Shodno navedenom, Uprava za vode zaključuje Sporazum sa Ministarstvom odbrane za izvođenje hitnih interventnih radova, i time spriječiti eventualnu eksploataciju materijala prilikom izvođenja radova i isključiti iz ovog procesa izvođače radova koje je vrlo komplikovano kontrolisati na terenu. Ministarstvo odbrane ustupiće svoju inženjersku jedinicu za izvođenje navedenih radova, dok će Uprava za vode davati naloge za prilagođavanje radova postojećim terenskim uslovima, uz praćenje istih od strane nadzornog organa.